

Sense of Coherence, Social Support, and Quality of Life among Patients with Breast Cancer Post-treatment

by Phornnapa Heebchinda, Tiraporn Junda, Bualuang Sumdaengrit

Division of Adult and Elderly Nursing, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, Thailand

Abstract This descriptive research study aimed to examine the correlation between sense of coherence, social support, and quality of life (QoL) among patients with breast cancer post-treatment. The study participants comprised 70 patients with breast cancer, at least one year post-treatment, selected from the outpatient department of a university hospital. Data were collected using four questionnaires: personal data and medical history; sense of coherence - short form (SOC-13); social support; and quality of life for breast cancer (FACT-B). The data were analyzed by descriptive statistics, Pearson's product moment and Spearman's rank correlation coefficient. The results showed that the overall sense of coherence, social support, and quality of life in patients with breast cancer post-treatment was high. In addition, sense of coherence was found to correlate with social support ($r = 0.44, P < 0.001$) and QoL ($r = 0.59, P < 0.001$), and social support was related to QoL ($r = 0.59, P < 0.001$). In conclusion, patients with high sense of coherence and social support had high QoL. These findings are useful for healthcare providers, to help promote a sense of coherence and social support, and thereby improve the QoL of patients with breast cancer, even after they complete treatment. (*Thai Cancer J 2014;34:92-103*)

Keywords: sense of coherence, social support, quality of life (QoL), breast cancer post-treatment

บทนำ

มะเร็งเต้านมจัดเป็นโรคมะเร็งที่คุกคามชีวิตของสตรีทั่วโลกและพบมากเป็นอันดับแรกในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย จากข้อมูลสถิติผู้ป่วยมะเร็งของกระทรวงสาธารณสุขปี 2554 พบสตรีไทยป่วยเป็นมะเร็งเต้านมทั้งหมดรวม 34,539 ราย เสียชีวิต 2,724 ราย โดยเป็นสาเหตุการตายอันดับสามจากโรคมะเร็ง ปี 2556 พบอัตราป่วยเป็นมะเร็งเต้านมประมาณ 55.97 ต่อประชากร 100,000 คน¹ ถึงแม้ว่ามะเร็งเต้านมมีอุบัติการณ์การเกิดสูงเนื่องจากปัจจัยหลายอย่างมาจากพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิต เช่น การรับประทานอาหารไขมันสูง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงมีการเก็บสถิติและการตรวจคัดกรองที่ดีขึ้น แต่เนื่องจากปัจจุบันวิวัฒนาการการรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงกรรมวิธีการรักษามะเร็งเต้านมมีความทันสมัย

มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ป่วยมะเร็งเต้านมมีชีวิตยืนยาวขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ใกล้เคียงปกติหรือเป็นปกติ เนื่องจากการรักษาได้ผลดีและหายขาด อย่างไรก็ตาม ผลจากโรคมะเร็งและการรักษามักมีผลกระทบต่อสภาพร่างกาย ภาพลักษณ์ วิถีชีวิต ครอบครัว สังคม และสภาพจิตใจของผู้ป่วย การดำเนินชีวิตภายหลังการรักษาจึงต้องการการปรับตัวและจิตใจเพื่อให้เข้าสู่การดำเนินชีวิตปกติของผู้ป่วยที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย²

โครงสร้างบุคลิกภาพพื้นฐานของแต่ละบุคคลมีการแสดงออกถึงการรับรู้ทั้งด้านความคิด เจตคติ ซึ่งเรียกว่าความเข้มแข็งในการมองโลก แม้จะมีความคงทนแต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิตจนกระทั่งเสียชีวิต³ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านตัวบุคคลและปัจจัยทางด้านสถานการณ์ ซึ่งปัจจัย